

IN DEI NOMINE AMEN.

INCIPIUNT CONSTITUTIONES PRO RE-

gimine, & gubernatione collegiorum pauperum studentium vniuersitatis oppidi de
Alcala de Henares Toletan. diacesis ad ita autoritate apostolica per Illustris-
simum, & Reuerendissimum Dominum. D. Fratrem Franciscum Xime-
nez de Cisneros, miseratione diuina sacro sancta Romana ec-
clesia tituli sancta Balbini presbyterum Cardina-
lem Hispania Archiepiscopum
Toletan. &c.

LXXIIII.

Vm nos fauente Deo retroactis temporibus fundauerimus, & do-
tauerimus nostrum collegium sancti Ildefonsi, huius nostri oppidi
de Alcala de Henares, in quo decreuimus, & statuimus residere, &
commorari triginta & tres collegiales, & duodecim capellanos, vt
in eo velut in capite representetur persona saluatoris Domini nostri Iesu
Christi. Et in numero dictorum Collegialium plenitudo aetatis eiusdem,
ac in duodecim sacerdotibus capellanis, numerus duodecim apostolo-
rum recoleretur. Nunc vero, quia quam plurimi sacerdotes, & alij scho-
lares pauperes ad praefatum nostrum Collegium, & vniuersitatem amore,
& desiderio scientiae confluunt, & propter paupertatem, & necessario-
rum penuriam ab studio desistunt (& quod dolendum est) inceptum vir-
tutis tramitem relinquunt. Volentes eorum laudabili proposito subueni-
re, decreuimus erigere alia decem & octo collegia scholarium pauperum,
vt in eisdem liberalibus disciplinis, & sacrae theologiae, & medicinae, ac
exercitio linguarum, grammaticae, & Graecae incumbant. Quorum duo-
decim collegia sint in honorem duodecim apostolorum Domini nostri Ie-
su Christi. In quibus duodecim Collegijs sint centum & quadraginta qua-
tuor scholares pauperes. Commorentur duodecim personae in quolibet
collegio, & alia sex, vbi septuaginta, & duo scholares pauperes gramma-
tici, & Graeci debent commorari, videlicet sexaginta grammatici & duo-
decim graeci sint in honorem septuaginta duorum discipulorum Domini
nostri Iesu Christi. Et quia domos, & habitationes quas pro praefatis col-
legialibus pauperibus aedificari mandauimus, sunt adeo amplae in quibus
oportet commorari maior numerus, quam duodecim collegialium pau-
perum. Ideo decreuimus, quod omnes praefati collegiales pauperes com-
morentur in septem habitationibus, siue collegijs, quae ad exercitium
cuiuslibet

cuiuslibet facultatis sunt constructa . Sitque primum ex præfatis septem Collegiis, Collegium theologorum sub inuocatione matris Dei, & vere mediatrix nostræ, ad inueniendam scientiam salutis, quæ sola inuenta est in vtero habens illam theologiam, videlicet Dei verbum, & Dei sapientiam, quæ manet in misterio abscondita, & facit se inueniri ab his qui in vocant eam, & quærunt quasi pecuniam, & sicut thesaurum effodiunt illam: hi enim sunt illi veri theologi quibus datum est nosse misterium regni, cæteris autem in parabolis . Secundum Collegium sit religiosorum sub inuocatione sanctorum Petri, & Pauli, in quo tredecim religiosi de obseruantia Beati patris nostri Francisci cohabitent cum alijs duobus religiosis eiusdem ordinis, qui eis ministrent, prout in Constitutione nostri principalis Collegij super hoc edita plenius continetur . Tertium sit Physicorum sub inuocatione Sanctæ Catherinæ, in quo quadraginta & octo collegiales, viginti quatuor metaphisici, & totidem physici commorentur . Et quartum sit logicorum, & summulistarum sub inuocatione Sanctæ Balbinæ, in quo similiter quadraginta, & octo Collegiales pauperes, videlicet viginti quatuor logici, & totidem summulistæ cohabitent . Quintum sit Grammaticorum, & Græcorum sub inuocatione Sancti Eugenij huius nostræ sanctæ sedis Tolitanæ, primi Archipresulis vbi triginta Grammatici, & sex Græci commorentur . Sextum Collegium sit similiter Grammaticorum, & Græcorum, sub inuocatione Sancti Isidori, Doctoris Hispaniarum in quo collocentur alij triginta Grammatici, & sex Græci, nam in his duobus Collegijs Sancti Eugenij, & sancti Isidori habendum est exercitium linguarum Latinæ, & Græcæ . Septimum sit infirmorum sub inuocatione sancti Lucæ, in quo collocentur scholares infirmi, qui poterunt recipi, & curari de redditibus deputatis pro dicto Collegio infirmorum, iuxta modum, & formam inferius explicandam . Statuimus, etiam & ordinamus, quòd si pro regimine dictorum collegiorum, vel in posterum Deo dante eligendorum, vel alicuius illorum oportuerit, quòd inter præfatos Collegiales pauperes commorentur aliqui sacerdotes, decreuimus, quòd ex triginta, & tribus capellanis, quos extra nostrum principale Collegium statuimus esse, & commorari: Deputentur per Rectorem aliqui ex præfatis capellanis, qui dictorum Collegiorum habeant curam, & sollicitudinem, signanter pro Collegijs Grammaticorum, & summulistarum, & logicorum, Et pro administratione hospitalis pauperum: voceturque capellanus deputatus pro gubernatione alicuius ex præfatis Collegijs Vice-rector: sitque eius officium ad nutum Rectoris amobile. Et volumus, quòd ex singulis præfatis Collegijs, præterquam in Collegio religiosorum, & in

posterum erigendis deputetur siue ex præfatis capellanis, siue ex Collegialibus cuiuslibet Collegij vnus illorum, quem Rector duxerit eligendum, qui curam, & sollicitudinem cuiuslibet Collegij habeat, & appelletur Vicerector, vt præmissum est, ad nutum Rectoris amobile. Et statuimus in super quòd præfatum nostrum Collegium principale sancti Ildefonsi, ex fructibus, & redditibus, & prouentibus ipsius, quos nunc obrinet quos in posterum quouis modo, & quauis causa obtinerit, teneatur manu tenere, & sustentare præfata decem, & octo, collegia, secundum quantitatem cuiuslibet ipsorum inferius assignandam, & si tantum excreuerint facultates eiusdem nostri principalis Collegij, quòd vltra hæc possint alia collegia sustentari, teneantur redditus, & possessiones emere, vt exinde erigantur, & construantur alia Collegia. Ita quòd non sit determinatus numerus Collegiorum, sed tot sint Collegia, quod sustentent redditus perpetui, seruata semper in omnibus forma Constitutionis præfati nostri principalis Collegij, in qua disponitur de Collegijs pauperum.

¶ De electione, & qualitate eligendorum.

LXXV.

STatuimus, & ordinamus, quod ad Rectorem, & consiliarios nostri principalis Collegij, vel eorum maiorem partem pertineat potestas eligendi, & instituendi capellanos, & scholares, qui assumendi sunt ad præfata collegia scholarium pauperum, ita tamen quod neminem possint eligere, qui non sit adeo pauper, quod absque penuria non posset aliunde sustentari, & quod etiam eligendi sint honesti, & dociles ac ab omni crimine prorsus alieni. Et quotiescunque contigerit, q̄ plures scholares pauperes ad eandem præbendam se opposuerint, tunc pauperior ipsorum cæteris paribus præferatur, habita prius per Rectorem, & consiliarios diligenti informatione, quòd aliunde non habeat, vnde absque penuria sustentari possit, & quotiescunque constiterit, quòd aliunde sustentari possit, statim expellatur à Collegio, & loco ipsius alius pauperior assumatur, etiam si tempore suæ receptionis fuisset vere pauper, si postmodum vndecunque prouenerit, habuerit vnde possit sustentari, & admittantur ad præfata Collegia, tam oriundi ex hoc nostro oppido, quàm vndecunque venerint, cuiuscunque ætatis sint, & cæteris paribus præferantur oriundi ex nostra diocæsis, & ne disparis habitus, & diuersæ professionis personæ, in simul commorentur, quod à iure caute prohibitum reperitur. Statuimus q̄ in omnibus collegijs tantummodo clerici, & personæ seculares collocetur,
dum

dum tamen nullus eorum sit coniugatus, aut aliquam sibi desponsauerit, in collegio tamen beatorum apostolorum Petri, & Pauli religiosi de obseruantia solummodo commorentur, prout alias dispositum est. Et si contigerit aliquem familiarium deesse in collegio principali, volumus quòd quicumque se opposuerit ad aliquam præbendam vacantem in præfatis collegijs pauperum in quacunque facultate, si fuerit necessarius ipsi Collegio, & habilis ad seruiendum pro familiare, non eligatur ad præbendam nisi prius eidem Collegio principali deseruiat toto tempore, quo fuerit necessarius. Et idem volumus obseruari in prædictis triginta, & tribus capellanis, videlicet quòd si aliquando occurrerit, quòd nostrum principale collegium vellit assumere aliquem ex præfatis capellanis, quem viderit expedire ad capellaniam vacantem in eodem principali Collegio, teneatur statim transire ad seruiendum ipsi Collegio, & alias eo ipso sit priuatus capellania Collegij pauperum, quam habebat. Et insuper ordinamus, quòd quoties aliqua præbenda, vel capellania in præfatis collegijs scholarium pauperum, vel extra vacare contingerit, infra duodecim dies Rector, & Consiliarij teneantur alium eligere, & assumere qualificatum vt præfertur.

¶ De iure & modo præsentandi ad aliquas præbendas. LXXVI.

STatuimus insuper, & ordinamus, quòd perpetuis futuris temporibus, in præfatis decem, & octo collegijs scholarium pauperum, aut in posterum augendis, & erigendis exceptis collegio fratrum minorum beatorum Petri, & Pauli, & Collegio infirmorum sancti Lucæ christianissimus, & potentissimus rex Castellæ protector nostri Collegij principalis sancti Ildefonsi possit præsentare sex personas cuiuscunque facultatis in prædictis Collegijs, & Reuerendissimus Cardinalis sanctæ Balbinæ, & Reuerendissimus Archiepiscopus Toletanus, ac illustris Dux del Infantadgo, & Comes de Curuña, protectores eiusdem Collegij, singuli eorum alios tres, & Dominus Benedictus Ximenez de Cisneros, & domina Iuanna Ximenez de Cisneros, & domina Maria de Cisneros, nepotes nostri domini Ioannis Ximenez de Cisneros fratris nostri, filij, & successores eorum, in domo, & maioratu singuli eorum alios tres, & capitulum nostræ sanctæ ecclesiæ Toletanæ. alios tres, & consistorium ciuitatis Toletanæ. alios tres, & hoc nostrum oppidum de Alcalá, alios tres, & capitulum ecclesiæ sanctorum Iusti, & Pastoris tres, & oppidum nostrum de Tordelaguna, alios duos, & communitas territorij de Alcalá, quæ vulgo el comú de la tierra vocatur, alios duos.

Ita quòd omnes quadraginta tres sic præsentandi sint eiusdem qualitatis cæterorum eligendorum videlicet, in paupertate, & honestate, ac habilitate (vt præmissum est) & si contigerit aliquem ex protectoribus personam non idoneam præsentare, sit ea vice potestate præsentandi priuatus, & ad Rectorem, & Consiliarios electio deuoluatur. Et volumus quòd præsentati (vt præfertur) qualificati sine aliqua difficultate recipiãtur, & ad quãcunque facultatem præsententur, censcantur præsentati per totum tempus, quo secundum nostras Constitutiones possint in eisdem collegiis permanere, & occurrente vacatione alicuius personæ (vt præfertur) præsentatæ tam per obitum, quàm quouis alio modo, possit denuo is, qui illam personam præsentauerat, aliam præsentare in quocunque Collegio locus aliquis vacuus extiterit: & quoties contigerit aliquem protectorem plures personas ad vnicam præbendam præsentasse, primus in data, dum tamen (vt præmissum est) sit qualificatus præferatur. Et infra mensem à tempore vacationis teneatur patronus præsentare, & præsentatus infra idem tempus coram Rectore, & Consiliariis personaliter comparere, & suam præsentationem eis ostendere: alias liceat Rectori, & Consiliariis sine præiudicio patronorum ad eandem præbendam pro illa vice duntaxat eligere.

¶ *De Alimentis, & stipendio scholarium pauperum.*

LXXVII.

ORdinamus insuper, & statuimus, quòd præfatum nostrum principale Collegium sancti Illefonti, perpetuis, & futuris temporibus teneatur præstare cuilibet Collegiali prædictorum Collegiorum per nos erectorum, & aliorum quæ in posterum, fauente Deo ex super excrefcientibus redditibus erigentur (vt præmissum est) duodecim fanecas tritici singulis annis pro suis alimentis: & insuper quartam partem vnius argentei per singulos dies, videlicet theologis, medicis, & artistis graduatis in hac nostra vniuersitate duntaxat, saltem in gradu bacchalarriatus, reliquis vero non graduatis, decem fanecas tritici tantummodo singulis anis, & octauam partem vnius argentei per singulos dies: nam licet hæc portio omnibus sit sufficiens, tamen vt theologi, & Medici, & alij graduati honorificentius, & cum maiori decore possint viuere, & habere familiares, qui eis in refectorio seruiant, dignum est vt maiorem portionem recipiant, ita vt reliqui inuitentur ad studium, & gradus consequendos. Teneanturque omnes præfati Collegiales pauperes, in simul & in communi conuenire ad prandium, & ad cœnam hora competenti, vi-

ti, videlicet collegiales cuiuslibet collegij per se. Distributio autem præfata summæ frumenti, & pecuniarum fiant hoc ordine, quòd Rector, & Consiliarij nostri principalis Collegij teneantur dare in perpetuum in fine cuiuslibet mensis alicui capellano minori eiusdem nostri principalis Collegij ad hoc deputato quantitatem frumenti, & summam pecuniarum, quæ præfatis collegijs iuxta eorum numerum, & copiam scholarium, ibidem commorantium præstanda sint: & præfatus capellanus statim in fine mensis teneatur similiter præstare cuilibet collegio prædictorum, vel Vicereктору eiusdem Collegij, aut alteri personæ per Rectorem deputandæ frumentum sibi competens iuxta prædictam taxationem, & summam pecuniarum, quæ pro eodem mense eis pertinuerit: vt distribuat per singulos dies in alimentis, & sustentationibus collegialium eiusdem Collegij. Ita quòd ordinarium ac sumptus cuiuscunque diei per Rectorem statuatur & præfigatur, & etiam tam prædicta, quàm omnia alia quæ in dictis collegijs venerint disponenda, arbitrio Rectoris moderentur. & provideant Rector, & consiliarij, quòd præfati vicerecores sint fideles dispensatores, & prouidi in administratione eorum quæ sibi incumbunt. & si aliquem ex collegialibus ab aliquo prædictorum Collegiorum abesse, vel aliquam præbendam vaccare contigerit, tunc præsentibus nihil accrescat, ultra summam superius cuilibet eorum assignatam. Volumus tamen quòd Collegio matris Dei accrescant absentia collegialium eiusdem collegij, vsque ad mensem duntaxat quolibet anno, pro mapis, & alijs ad seruitium refectorij necessarijs. Religiosis vero de obseruantia in præfato Collegio sanctorum Petri, & Pauli commorantibus necessaria tribuantur, prout per nos dispositum est. & insuper Collegio sancti Lucae, vbi principaliter infirmi collegiorum pauperum curari debent, vel alicui capellano, de commorantibus ibidem aut alteri personæ, quam Rector deputauerit, tribuantur quolibet mense pro infirmis curandis duodecim fanecæ tritici, & summa pecuniarum ei contingens, habito respectu ad tres argenteos per singulos dies: ita tamen quòd quando non fuerint infirmi de Collegijs pauperum, recipiantur infirmi de Vniuersitate, dummodo sint scholares, qui vere realiter, & cum effectu literis incumbant. & sint adeo pauperes, quòd non habeant, vnde aliter curari possint. & per totum tempus, quo prædicti infirmi Collegiales pauperes fuerint in Collegio infirmorum nihil recipiant à suo Collegio. Et volumus quòd prædicta summa pecuniarum, & frumenti provideatur necessitati eorundem infirmorum, ita quòd nihil ultra præfatas duodecim fanecas tritici pro quolibet mense, & tres argenteos pro singulis diebus præfatum nostrum collegiū eidem collegio præstare teneatur, & si aliquando cōtigerit, nullum vel paucos esse in

firmos in præfato Collegio, vel alias aliquid de prædicta summa frumenti, & pecuniarum superfuerit referuetur per præfatum capellanum, vel personam per Rectorem deputandam pro tempore, quo sint plures infirmi: in quorum medicamentis, & sustentatione expendatur, nec in alium usum quàm in curandis infirmis possit distribui: ita videlicet quòd nullo modo recipiantur plures infirmi in Collegio, quàm quibus sufficiat prædicta summa, vel superexcrescens præcedentis temporis. Statuimus insuper, quòd præfatum nostrum collegium principale teneatur etiam ultra prædictam summam frumenti, & pecuniarum competenter providere eidem collegio infirmorum de suppellectilibus, & stramentis, ac alijs necessarijs pro instruendis lectis ipsorum infirmorum, quæ similiter tradantur præfato capellano aut personæ deputandæ per Rectorem: vt præmissum est. & provideat similiter Rector de aliqua persona idonea, quæ continuo resideat in præfato Collegio ad seruitium infirmorum, & attendat caute circa infirmitates contagiosas, ne alijs infirmi ex earum contagione inficiantur. Teneanturque medici regentes cathedras medicinæ nostri principalis Collegij visitare, & curare omnes, & singulos infirmos huius Collegij sancti Lucae, & aliorum collegiorum, per nos erectorum, & quæ in posterum erigentur: prout in constitutione nostri principalis Collegij dispositum est. nec possint præfati medici aliquid exigere ab infirmis, nec à collegio pro huiusmodi visitatione ultra salarium suæ cathedræ. Provideatque Rector vt cum omni diligentia, & sollicitudine visitentur præfati infirmi. Præterea volumus, quòd quilibet ex præfatis capellanis, vel personis deputandis ad prædictam summam pecuniarum, & frumenti recipiendam habeant librum rationum, in quo scribere teneantur absentias collegialium pauperum, & dies in quibus non fuerint infirmi in Collegio infirmorum, & ea quæ à præfato capellano nostri principalis Collegij recipit pro eisdem, vt ante quàm pro solutione præfati mensis, aliquid recipiat, reddat rationem eidem capellano, tam de his quæ recepit, quàm dierum absentia cuiuslibet collegialium infirmorum: teneaturque præfatus capellanus nostri principalis Collegij habere librum rationum, in quo scribantur particulariter omnia, quæ à Collegio sancti Ildefonsi ex prædicta causa acceperit, & quæ præfatis collegialibus distribuerit iuxta formam superius traditam: quam rationem reddere teneatur Rectori, & Consiliarijs, per duos, vel tres dies, ante quàm pro sequenti solutione aliquid à Collegio recipiat: vt eisdem Rectori, & Consiliarijs innotescat, quota pars frumenti, & quæ summa pecuniarum pro illo mense præterito præstanda sit.

¶ De tempore quo scholares pauperes

in Collegio permanebunt.

LXXVIII.

STatuimus, & ordinamus, quòd scholares pauperes, qui in vniuersis Collegijs præfatis, & in posterunt erigendis commorabunt, possint in eisdem permanere sequenti tempore, videlicet, quòd præsentatus, vel electus in collegijs grammaticorum possit in eisdem collegijs per tres annos à tempore sui ingressus, & non vltra commorari. Ita tamen, quòd si tempore suæ electionis, per aliquod tempus studerit in grammatica extra Collegium, illud tempus computetur omnino in præfato tempore trium annorum, & elapsis præfatis tribus annis, vacet eius præbenda, & possit se opponere ad præbendam summularum, vel ad Collegium Græcorum, & cæteris paribus, præferatur omnibus alijs, qui non fuerint collegiales, & assumptus, vel electus ad præbendam, Collegij Græcorum, possit in eodem Collegio per duos annos commorari, & nullus admittatur in Collegio Græcorum nisi qui integre, cursum suum in grammatica perfecit. Electus vero ad præbendam summularum, possit in eadem commorari, per annum, nam quolibet anno debet fieri ordinariæ electio viginti quatuor summularum, & deinde receptus in summularum sine alia electione possit permanere in Logica per alium annum, & in physica per alium, & in metaphysica per alium annum, nisi ex aliqua causa de contentis in his nostris Constitutionibus venerit expellendus, vel alias vacet eius præbenda: nam tunc assumendus in eiusdem loco sit omnino eiusdem lectionis, & durabit per tempus, per quod alter in cuius locum eligitur, vel præsentatur, erat duraturus, & non amplius: & electio aliter facta sit nullius momenti, teneanturque huiusmodi collegiales pauperes Artista, facere suos actus, in temporibus debitis, iuxta tenorem nostrarum constitutionum ad gradum bachelariatus, & magistrj consequendum, quos gradus similiter finis temporibus recipere teneantur. Alias ipso facto, vacet eorum præbenda. Finito vero cursu Artium dictorum Collegialium pauperum, vacet eorum præbenda, & possit se opponere ad Collegium theologorum, vel medicorum, atque nullus possit eligi nisi fuerit saltim, licentiatus, in artibus, & cæteris paribus, præferantur præfati Collegiales, & electus ad præbendam medicorum, possit in eodem commorari, per tres annos, & nõ vltra electus vero ad præbendam theologorũ, possit in eodẽ commorari per quatuor annos, & nõ vltra. Et tam electus ad præbendam medicorum, quàm theologorum teneantur facere suos actus, & legere publice, & vtiliter lecturas ad
 cursum

cursum suæ facultatis requisitas, ita quòd iuxta tenorem nostrarum constitutionum procedant in suis actibus, & cursibus, & transacto tempore, in quo iuxta dispositionem dictam nostrarum Constitutionum poterat facere aliquem actum, vel consequi gradum, si non fecerit actum, vel consequutus fuerit gradum ipso facto vacet eius præbenda. Quod etiam in omnibus artibus volumus obseruari. Per hoc tamen non intendimus eos, ad gradum magistrum in Artibus, aut theologia obligare. Nullus insuper prædictorum Collegialium pauperum possit commorari in sua præbenda ultra tempus superius per nos prætaxatum. Alias eo ipso teneatur ad restitutionem eorum, quæ receperit post tempus præfinitum cum pœna quadrupli, nostro principali Collegio applicanda. Et nisi Vicerector, & alij existentes in eodem Collegio statim transacto tempore, denunciauerint Rectori, vt ei possit constare qualiter tempus suæ præbendæ sit finitum: Vicerector eo ipso priuetur sua portione per mensem, & eadem pœna teneantur nisi denunciauerint aliquem ex Collegialibus pauperum non fecisse actus, vel cursus suos tempore debito, vel aliquid aliud commisisse, propter quod à Collegio venerit expellendus: & vt hæc saluberrima statuta, quæ in fauorem scholarium pauperum edidimus omnino, & inuiolabiliter obseruentur, volumus, & ordinamus quòd visitator nostri principalis Collegij, teneatur visitare singulis annis tempore suæ visitationis præfata collegia, scholarium pauperum, & eorum personas tam in capite quàm in membris. Et si reperit aliquem ex præfatis collegialibus discolum aut in honestum, aut inhabilem ad studium, vel ad pinguiorem fortunam peruenisse, etiam si tempore electionis fuisset vere pauper, vel aliquid aliud commisisse propter quod iuxta tenorem nostrarum constitutionum venerit expellendus, statim per præfatum visitatorem expellatur à Collegio, nec possit iterum ad præbendam assummi: nam semel expulsus nolumus quòd iterum eligatur ad aliquam præbendam prædictarum, & insuper, statuimus, & ordinamus, quòd Rector nostri principalis Collegij, teneatur quoties viderit expedire, visitare præfata collegia collegialium pauperum, & expellere quos ex præfatis causis repererit expellendos, dummodo, in expulsionem per Rectorem faciendam consentiant Consiliarij nostri principalis Collegij, & capellanus qui necessaria præfatis collegialibus pauperibus distribuerit, vel maior pars illorum: præstito per eos prius iuramento in manibus alicuius capellani nostri principalis collegij, quòd in præfata expulsionem seruabunt contenta in his nostris Constitutionibus, & se habebunt, omni odio, & affectione postposita.

De officio Capellanorum, & eorum stipendio.

LXXIX.

Statuimus, & ordinamus, quòd præfatum nostrum principale collegium teneatur præstare triginta, & tribus capellanis, quos in collegijs pauperum, & infirmorum, vel extra (vt præmissum est) commorari decreuimus stipendium missarum, quas Rector, & Consiliarñ cuilibet capellano per singulas hebdomadas viderit distribuendas: ita quòd cuilibet capellano non detur vltra stipendium quinque missarum in qualibet hebdomada, vt saltem per duos dies vacantes deuotius celebrationi se accomodent, & pro victu, & sustentatione illius diei pro qualibet missa tribuatur vnicuique dimidium vnius argentei. Teneaturque capellanus deputatus pro solutione collegiorum pauperum soluere præfatis capellanis in fine cuiuslibet mensis, stipendium pro numero missarum, quas in præfato mense celebrauerint, necnon habere libram rationum, in quo scribantur omnia particulariter, quæ à Collegio sancti Illefonsi, ex prædicta causa ceperit, & quæ præfatis capellanis distribuerit, iuxta formam superius traditam, quam rationem reddere teneatur Rectori, & Consiliarñs per duos, vel tres dies, ante quàm pro sequenti solutione aliquid à Collegio recipiat. Conueniantque præfati triginta, & tres capellani ea hora ad celebrandum in Ecclesia sancti Illefonsi, qua studio literarum vtilius vacare possint. Teneantur etiam, in diebus dominicis, & festiuis, qui coluntur à clero, & populo, conuenire ad ecclesiam sancti Illefonsi, competenti hora ante missam maiorem. Et decantare primam, & tertiam, & sextam, & in eisdem diebus dominicis, & festiuis cantare vespers cum cæteris capellanis præfati nostri principalis Collegij. Teneanturque insuper in diebus festiuis, & solenniis, in quibus iuxta Constitutiones nostri principalis collegij, missa, & vespere celebrari debent ad eadem officia conuenire. & insuper, quoties de mandato Rectoris fuerint requisiti: volumus etiam, quòd duo ex præfatis capellanis, per eundem Rectorem deputandi, teneantur per singulos dies celebrare, vnus in monasterio Sancti Ioannis de la penitencia, & alter in ecclesia sanctæ Elisabeth de las donzellas. Quibus idem stipendium, sicut cæteris, ac si in capella sancti Illefonsi celebrauerint, tribuatur, & vt virtuti, & deuotioni scholares pueri assuescant, & in diuinis officijs instruantur, præcipimus vt scholares Grammatici collegiorum pauperum teneantur hora per Rectorem statuenda conuenire, vt eisdem capellanis celebratibus ministrent. Alias arbitrio Rectoris puniantur. Teneanturque insuper præfati capellani prouidere, vt scholares pauperes

peres qui in dictis collegijs commorabuntur, studio literarum insistant, ac honeste viuant, & vt hora competenti claudantur collegiorum lanuæ, & circa vtilitatem, & honestatem eorum intendant, vt Rectori, & consiliarijs referant, quæ viderint referenda. In collegijs vero grammaticorum capellani in eisdem commorantes subiaceant primarijs dictorum collegiorum, sicut alij portionistæ.

¶ *De obedientia Rectori præstanda, & habitu Collegialium pauperum.*

LXXX.

Volumus insuper, & ordinamus, quòd præfati pauperes scholares collegiorum tam rectorum quàm in posterum erigendorum, tempore suæ receptionis teneantur præstare iuramentum fidelitatis, & obedientiæ Rectori, & Consiliarijs, ac præfato nostro principali Collegio, iuxta formam iuramenti inferius adnotandam. teneantur etiam incedere honestate, & cum habitu scholastico, ita quòd superior vestis sit formæ clericalis, & honesti coloris, ad arbitrium Rectoris, & Consiliariorum. nec possint existentes in oppido extra Collegium pernoctare nec extra oppidum se absentare absque licentia Rectoris, alias ipsius arbitrio puniantur. Et insuper, vt præfata Collegia in perpetuum permaneant, & ne nostro fraudemur proposito, quòd est pauperibus scholaribus subuenire, volumus, quòd nec Rector, nec Consiliarij, nec totum claustrum possit aliquid statuere, decernere, vel ordinare per viam statuti, vel quouis alio modo; quod tendat, vel tendere possit, directe, vel indirecte, in damnum, detrimentum, grauamen, vel diminutionem eorundem Collegiorum, ac cuiusuis ipsorum: alias eo facto sententiam excommunicationis incurrant. Permittimus tamen quòd ad eorum vtilitatem, & studij augmentum, præfati Rector, & Consiliarij cum maiori parte claustrum, possint aliquid statuere in eorum fauorem: dum tamen his nostris constitutionibus, in aliquo non obuiant.

¶ *De forma iuramenti Capellanorum, & Scholarium pauperum.*

LXXXI.

EGo. N. ad capellaniam, vel præbendam Collegij pauperum admit- tendus, iuro Deum, & hæc sancta Dei euangelia, quòd vobis domino. N. Rectori huius almæ vniuersitatis, ac omnibus mandatis vestris licitis

licitis, & honestis, & vestrorum successorum, quæ constitutionibus Reuerendissimi in Christo patris, & Domini. D. Francisci Ximenez de Cisneros sacro sanctæ Romanæ ecclesiæ tituli sanctæ Balbinæ presbyteri Cardinalis Hispaniæ Archiepiscopi Toletani, ipsiusque collegij vnici fundatoris, non obuiens obediens ero: & cum omni fidelitate, & puritate, quantum in me erit præfatas constitutiones, ordinationes, & statuta eiusdem Reuerendissimi Domini inuiolabiliter obseruabo, & cæteris collegialibus, & scholaribus vniuersis in quantum potero obseruari faciam. Iura, libertates, exemptiones, bona, fructus, redditus, & prouetus ipsius collegij conseruabo, ac pro posse augere curabo. Procuracionem, vel nuncium, aut legationem si quando mihi committentur, & quocūq; mittar acceptabo, & officiū ipsius legationis, nuncij, aut procuracionis fideliter exercebo. Literas contrarias, vel in aliquo modo derogantes constitutionibus aut intentioni præfati Reuerendissimi dñi nunq̄ procurabo, nec per alium procurari faciam. In fauorem meū, vel cuiusuis alterius, nec alias, quocunq; modo, absolutionem vel dispensationē iuramenti huiusmodi aut alicuius partis ipsius petā, nec impetabo per me, nec per aliū, & cōcessa aut impetrata absolutione aut dispensatione non utar. Secreta collegij, & alia quæcunq; nociua collegio, vel bonis ipsius aut personis, honori, & vtilitati eiusdē nulli pāndā, nec aliquo modo reuelabo, & quādiu permāsero in collegio, & etiā postq̄ ab eo exiero. Sēper ero in fauorē, & auxiliū ipsius, & cōtra ipsum & eius personas, nunq̄ præstabo auxiliū, consiliū, vel fauorē. Et ante recessum meū ab eodē secundū statuta eiusdē Reuerendissimi dñi omniū bonorū, aut pecuniarū, vel quarūcūq; rerū mihi cōmissarū, omni fraude cessante rationē reddam: ac debitorū, si quæ in collegio eodē contraxero, plene, debite, & integre satisfaciā. Deniq; collegij, & vniuersitatis ac oppidi ipsius dignitatē, honorē, fauorē, vtilitatē, ac prosperitatē pro viribus meis, in quæcunq; statū venero, & cuiuscūq; cōditionis fuero, defendā, & toto tēpore vitæ meæ procurabo. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei euangelia.

¶ In quorum fidem, præfatas constitutiones manu nostra subscriptas, nostroq; sigillo munitas per infra scriptum nostrum secretariū, in nostra præsentia præcipimus publicari.

LXXXII.

Acta fuerunt hæc, & solenniter publicata, vniuersis, & singulis Rectori, Regentibus, Cathedraicis, Lectoribus, Capellanis, & Collegialibus, ac multis alijs Doctoribus, Magistris, Licentiatis, Bacchalaris, &